

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ

**Матеріали I навчально-методичної конференції,
присвяченої 212-й річниці від дня заснування ХНМУ**

30 листопада 2016 року

м. Харків

Харків
ХНМУ
2016

мах і муляжах. Практичні уміння організаційно-управлінського характеру студенти демонстрували на макетах документів. Психолого-педагогічні практичні уміння оцінювалися ДЕК при симуляції розробки програм підготовки сестринського персоналу. Підсумковий контроль дозволив визначити комплексний рівень засвоєння складних дій, що забезпечуються сукупністю практичного досвіду, умінь і знань. Аналіз підсумків тренінгу показав: абсолютна успішність студентів складала 100 %, якісна – 96,97 % (оцінку «5» отримали 6 % студентів, «4» – 91 % та «3» – 3 %).

Таким чином, застосування сучасних педагогічних технологій, таких як навчання в центрі симуляції, ділові ігри, комп'ютерні технології дозволяє підвищити мотивацію і самооцінку тих, хто навчається і надає можливість кожному студенту неодноразово відпрацювати практичну навичку або її елемент відповідно до професійного стандарту і порядків надання медичної допомоги в умовах, максимально наближених до реального виробничого середовища, а також досягнути основної мети професійної вищої сестринської освіти в підготовці кваліфікованої медичної сестри – бакалавра-магістра – бути конкурентно здатною на ринку праці, компетентним і відповідальним фахівцем.

Література:

1. Махновська І.Р. Становлення та еволюція ступеневої медсестринської освіти в Україні / І.Р. Махновська // Вісник Житомирського державного університету. – 2011. – Вип. 60: педагогічні науки. – С. 154–158.

2. Мутигуллина А.А. Технология реализации системы имитационных методов обучения для формирования практической компетентности у будущих медицинских сестер / А.А. Мутигуллина, Н.А. Читалин // Интеграция образования. – 2014. – № 1 (74). – С. 47–51.

3. Використання методик симуляційного навчання у підвищенні професійної компетенції лікарів та парамедиків на кафедрах ДЗ «ЗМАПО МОЗ України» / О.С. Никоненко, С.Д. Шаповал, С.М. Дмитрієва, Т.О. Грицун // Матеріали XIII всеукр. навчально.-наук. конф. з міжнар. участю «Актуальні питання якості медичної освіти». – Тернопіль. – 2016. – С. 89–91.

ФОРМУВАННЯ СТІЙКИХ ПРАКТИК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЯК ЧИННИК ПОПЕРЕДЖЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО ПЛАГІАТУ

Павленко Т.Б., Киричок І.В.

Спрямованість на особистісно-орієнтоване навчання, як одна з глобальних тенденцій розвитку сучасної освіти, передбачає підготовку конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем загальнокультурних і професійних компетенцій. У цьому контексті особливого значення набуває якісна організація самостійної роботи здобувачів освіти та попередження нечесних практик, особливо під час творчої, інтелектуальної роботи.

Проте, як показує світовий досвід, проблеми зниження якості навчання взагалі та різні прояви недоброчесної поведінки зокрема є актуальними для більшості країн. Навіть найпрестижніші навчальні заклади проводять цілеспрямовану роботу з виявлення та покарання фактів академічної нечесності, а також вживають заходи щодо їх запобігання.

В Україні з початку 2016 р. йде реалізація Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP project), започаткованого Американськими Радами з міжнародної освіти спільно з Міністерством освіти та науки України і за підтримки Посольства Сполучених Штатів. Метою Проекту є поширення принципів академічної доброчесності та подальші якісні зміни ціннісних підходів та практик в університетах.

Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету (ХНМУ) продовжує виконання завдань довгострокової програми просування ідей академічної етики й формування навичок інформаційної культури [1, 2]. Зокрема, у вересні 2016 р. ініційоване та спільно зі Студентською радою ХНМУ проведене онлайн-опитування студентів з метою дослідження їх ставлення до плагіату та інших неправомірних запозичень, а також організації подальшої роботи щодо їх запобігання.

В опитуванні взяли участь студенти 1–6-х курсів – загалом 445 респондентів. Анкета складалася з таких основних питань:

- Чи вважаєте Ви плагіат негативним явищем?
- Чи перевіряєте Ви власні роботи на плагіат?
- Що Ви використовуєте при написанні/підготовці реферату, доповіді чи іншої роботи?
- Чи інформують Вас викладачі про основні критерії виявлення плагіату і відповідальність за його використання?
- Яку роботу серед студентів проводять викладачі для запобігання плагіату?
- Чи вважаєте Ви обов'язковою умовою якісного навчання нетерпимість до явищ плагіату в університеті?

Первісний аналіз результатів опитування показав, що найбільш активними респондентами були першокурсники та студенти 2-го курсу (32 та 28 % відповідно). Дві третини респондентів (68 %) – студенти 2–6-х курсів, які вже мають певний досвід підготовки письмових робіт у процесі навчання. Більшість респондентів (65 %) вважають плагіат негативним явищем, хоча лише 23 % перевіряють роботи на наявність плагіату, а 7 % просто не знає, як це зробити.

48 % респондентів відповіли, що мають навички самопідготовки й при написанні роботи проводять аналіз першоджерел з оформленням посилань. Проте зіставлення відповідей на наступне питання дає підставу стверджувати, що всі студенти, які взяли участь в опитуванні, так чи інакше використовують елементи недоброчесних запозичень, зокрема: завантаження письмових робіт з мережі Інтернет (34,4 %); переписування тексту з джерела своїми словами без посилання на нього (42,2 %); копіювання чужих текстів без вказівки авторства (17,5 %); копіювання чужих текстів із заміною порядку слів у реченнях без посилання на джерела (18,9 %); дослівне використання чужих текстів з посиланням на інші, наприклад, новіші джерела (13,7 %); переклад чужих текстів з іноземних мов та використання без посилання на джерела (12,1 %).

При цьому майже половина респондентів (44 %) відзначила, що викладачі не інформують їх про основні критерії виявлення плагіату і відповідальність за його використання, хоча 43,6 % студентів зазначили, що викладачі звертають увагу на неприпустимість копіювання чужої роботи, навіть

38,7 % перевіряють на наявність плагіату і лише 8,8 % направляють за консультацією до Наукової бібліотеки університету. На жаль, рівно половина респондентів не вважає нетерпимість до явищ плагіату в університеті обов'язковою умовою якісного навчання.

Отже, попередні підсумки опитування свідчать, що прояви академічного шахрайства, серед яких плагіат, списування, компіляція тощо, є результатом свідомого вибору студентів і показником зневажливого ставлення до навчання, яке, очевидно, склалося ще у школі. Можливість легкого й відносно безкарного акту привласнення інтелектуальних напрацювань перемагає необхідність напруженого процесу самостійної роботи з джерелами інформації. У результаті байдужості або недооцінки подібної ситуації недбалість може стати неприпустимою нормою й негативно позначитись на професійній діяльності майбутнього медика – вченого чи практика.

Тож виховання у студентів особистої відповідальності та критичного ставлення до недоброчесних практик під час навчання потребує належної уваги всіх учасників науково-освітнього процесу. Організація просвітницької діяльності щодо підвищення рівня інформаційної культури та формування стійких навичок самостійної роботи з акцентом на творчість є одним з ефективних засобів боротьби з плагіатом і має передбачати певний комплекс заходів.

Так, у рамках системи контролю якості освітнього процесу в ХНМУ серед завдань найближчої перспективи можна окреслити такі:

- впровадження в навчальний процес загального курсу «Основи інформаційної культури»;
- дотримання викладачами негативного ставлення до плагіату та інших неправомірних запозичень, а також інформування студентів про неприпустимість нечесних практик навчання, мотивація їх до самостійної роботи й належне забезпечення навчально-методичними матеріалами з вимогами до структури та змісту письмових завдань;
- організація системи підвищення інформаційної компетентності науково-педагогічних кадрів;
- використання ефективної антиплагіатної інтернет-системи для перевірки оригінальності текстів;
- розширення вимог перевірки текстів на унікальність й на студентські роботи.

Література:

1. Киричок І.В. Місія вузівської бібліотеки у сприянні академічній доброчесності [Електронний ресурс] / І.В. Киричок, Т.Б. Павленко // Безпекове інноваційне суспільство: взаємодія у сфері правової освіти та правового виховання : міжнар. інтернет-конф. (Харків, 25 трав. 2016 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого [та ін.]. – Харків, 2016. – Режим доступу : <http://conf.nlu.edu.ua/bis-2016/paper/view/3913>. – Назва з титул. екрана.

2. Павленко Т.Б. Формування медіа-інформаційної культури сучасного фахівця: проблеми та рішення / Т.Б. Павленко // Короленківські читання 2013. «Бібліотеки, музеї, архіви у медіа-просторі регіону» : матеріали XVI міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 24 жовтня 2013 р.) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка ; [уклад. Н.І. Капустіна ; редкол.: В.Д. Ракитянська (голова) та ін.]. – Харків. – 2014. -- Ч. 1, 2. – С. 156–161.